

משפחות יקרות

עבודתה של מיכל שכנאי יעקבי, **משפחות יקרות**, מבקשת לבחון את תעשיית הזיכרון וההנצחה בישראל המיוצרת עבור המשפחות השכולות (אגרות, בולים, חותמות ומתנות) ואת חווית המפגש שלה כאמנית ויתומת צה"ל עם החומרים.

כבת ל"משפחת השכול" שאיבדה את אביה במלחמה, מנהלת שכנאי יעקבי מערכת יחסים מורכבת וטעונה עם תרבות ההנצחה והזיכרון בישראל: "בכל שנה, בערב יום הזיכרון, מקבלת משפחתי מתנה אישית המלווה באיגרת מעוצבת משר הביטחון, בה הוא מביע את הזדהותו האישית עם כאבנו. האגרות למשפחות השכולות מגלמות בעיני את מערכת התקשורת והמסרים הגלויים והנסתרים המועברת בין הממסד למשפחות. הרטוריקה ריקה מכל הקשר אישי, היא מוחקת את המקום הפרטי, את האדם."

כמו חרושת התרבות ותרבות ההמונים על פי אדורנו כך גם תעשיית השכול מייצרת פסיביות, מייצרת מחיקה, מייצרת צרכים כוזבים באמצעות טקסים, נאומים ומכתבים. היא מחזקת את הנותן ומחלישה את המקבל. החרושת עוסקת בניכוס, ניכוס של הזיכרון הפרטי אל תוך הציבורי.

הטקסט המוביל את עבודות הוידאו של שכנאי יעקבי: 'המכתב' ו'שפת סימנים' הוא טקסט אותו יצרה מצירוף אקראי של משפטים ומושגים שציטטה מתוך איגרות יום הזיכרון משנים שונות - המילים, הביטויים והרטוריקה של האיגרות, הפכו לחומרי הגלם גם של הגלויות, החותמות והמתנות אשר עברו תהליכי שינוי בסטודיו, תוך שיבוש, פירוק ועיצוב מחדש. השיבוש החוזר נועד לפרק את המניפולציה, להוריד את המסכות ולהכניס לרטוריקה הריקה את החוויה והמימד האישי.

מיכל שכנאי יעקבי אמנית, מורה ואוצרת בגלריה לאמנות ישראלית במרכז ההנצחה בקרית טבעון.

העבודה נעשתה כחלק מעבודת גמר מבוססת יצירה של תואר שני, במסלול אמן-מורה בהוראה רב תחומית של מדעי הרוח, מכללת אורנים.